

STUDENTEN WEEKBLAD

10^e Jaargang.

No. 4.

HOOFDREDACTEUR: CH. E. DUTILH.

REDACTEUREN: A. E. M. J. HANLO, G. P. NIJHOFF,
R. A. D. CORT VAN DER LINDEN.

Donderdag

24 Oct. '07.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3,— per jaar. De jaargang loopt van 1 October tot 30 September. De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

J. WALTMAN JR
UITGEVER + DELFT

Inzendingen te bezorgen vóór Dinsdagnmiddag 4 uur aan het Redactie-adres: Vlamingstraat 34; daarna en slechts dan, wanneer toch opname in het eerstvolgend nummer gewenscht is, aan dat van den hoofdredacteur: Oude Delft 210.

Eerstvolgende REDACTIEVERGADERING op het Bureau van de Redactie, Vlamingstraat 34, Dinsdag 29 October, des middags om 4 uur.

Heeren Repetitoren, die hun naam als zoodanig in den Almanak voor 1908 wenschen opgenomen te zien, gelieven daarvan te doen blijken aan

den Secretaris der Almanak-redactie,
B. STEPHAN,
Nieuwstraat 4.

Inhoud.

De Corpsvergadering van 22 Oktober.
Weer eene Vereeniging!
Ten tweeden en laatsten male: Voor de Eerstejaars.
Ingezonden. Maskerade.
Studiebelangen. Herhalingscolleges, door J. A. S.
Iets over de Vereeniging „Handleidingen”, geschreven door een oud-bestuurslid. I.
Opmerkingen over de Week.
Rede van Prof. Dr. J. Böeseken.
Brief uit San Francisco.
Bladvulling. Groenenrace Laga 1907, door L. B.
Berichten en mededeelingen.
Agenda.

De Corpsvergadering van 22 Oktober.

Daar op deze vergadering de wenschelijkheid van niet-openbaarmaking van het verhandelde werd uitgesproken, valt uit den aard der zaak hier weinig te vermelden. Wij kunnen niet anders dan de hoop uitspreken, dat door deze geheimhouding de belangstelling hoog zal worden opgedreven en de toeloop naar eventueele verder te houden vergaderingen de maskerade aangaande, van die tot het uiterst te prikkelen belangstelling (nieuwsgierigheid uitgesloten) getuigenis zal afleggen. Stellig zullen echter ook mogelijke officiële mededeelingen der Commissie met vreugde worden begroet.

Weer eene Vereeniging!

(Samenspraak.)

- A. 1908, Lustrum, Renaissance, Florence, Medicis, tournoi, Plato, mimenspel . . . Ja, mimenspel . . . met . . . zang!
Belachelijk, komt niets van terecht. Stel je nu eens voor: studenten te laten zingen met hun grogstemmen en dat bij zoo'n plechtige gelegenheid, waarvoor entrée geheven wordt; misschien wel 10 gulden. Neen hoor, daar moet ik niets van hebben!
- B. Maar luister nu eens.
- A. Ach wat, leuter toch niet! Zouden wij, bij een van de mooiste gelegenheden voor 't Corps om naar buiten te werken, iets op zanggebied kunnen praesteeren? Wat een absurde figuurslaanderij, wat eene mislukking.

B. Luister nu toch!

A. Maar m'n beste man, je hebt 't immers gezien bij de „Droom van Vogel-ei”. 't Publiek was razend, „geld terug”, mompelde men.

Sommige tooneeltjes waren aardig, hartelijk zelfs; maar dat gebrul van uit een fijn-kanten damesjurkje, neen, 't was niet om aan te hooren. Absoluut geen stem, schor gelijk de kraaien in de lucht en valsch als de katten op 't dak. Toch hadden ze een paar maanden vooraf geoefend.

B. Ben je uitgepraat?

A. Ja.

B. Luister dan. Ik ben volkomen met je eens, dat, indien we hier zoo kalm, dit Delftsche Studentenleventje leiden, er dan niets van terecht komt. In 't geheel niets! Zoo tegen de Paaschvacantie zal de Maskerade- of een andere Commissie aan studenten gaan vragen, of ze genegen zijn mee te spelen en te zingen. Wat weet nu die Commissie van de stemmen van anderen af? Niets nietwaar? Maar zoo moeten wij ook niet te werk gaan. Wat zou je nu denken van een zangvereeniging, een(e) „Delftsche Studenten Zangvereeniging (Gezelschap), met iemand, die de leiding heeft? Bij 't Tooneel heb je een regisseur, Apollo een dirigent, Laga trainers, Odin box- en schermmeester.

Wat is er niet een reuzenhoop werkelijk goede zangmuziek in de wereld. Solo's, duetten, quartetten, enz. met en zonder begeleiding.

Door samen te oefenen zullen al dadelijk sterren, (Delftsch Studenten sterren altijd) op den voorgrond treden, en zoo zouden we tegen 't Lustrum een groepje menschen bij elkaar hebben, die dan geen belachelijk figuur zouden behoeven te slaan. 't Zal geen volledig dubbel mannenkoor worden, en ze behoeven ook niet zoo schoon te zingen, als in de Sixtijsche Kapel te Rome, dat zal de wereld niet van ons vergen. Maar ze zullen 't wellicht beter doen dan een samengeraapt hoopje, dat maar 's voor een keertje aan 't zingen is getrokken.

In Leiden heb je toch een zangvereeniging, Utrecht ook, ik hoorde zelfs van meerdere, Amsterdam dito; waarom zouden wij er hier dan geen kunnen hebben?

A. Ik moet je toegeven, dat 't op die manier misschien wel te doen is.

B. Willen we er dan eens moeite voor doen?

A. Dat is goed, maar hoe?

B. Over de Vereeniging valt nog heel weinig te zeggen. Hoe ze in elkaar zal zitten en welke muziek we zullen zingen is van later zorg.

Zoo erg duur zal 't, dunkt me, niet worden, want er zijn geen permanente uitgaven. De kosten zullen bestaan uit 't honorarium van den leider. (Misschien zou daar een student voor te vinden zijn, maar hoogstwaarschijnlijk wel niet.) Verder aankoop van muziek en eenige andere kleine uitgaven. Zaalhuur hoeft misschien ook niet; we zouden om beurten op de kamers van de zangers kunnen oefenen, liefst natuurlijk met piano. Is er nu veel deelname, dan kunnen we misschien wel de eetzaal van de Sociëteit krijgen of iets anders.

Een lijst op een van de beide lessenaars in de voorzaal van de Sociëteit doet al heel veel. We kunnen zien hoeveel menschen met ons mee willen. Blijkt er weinig animo, dan valt er niet veel aan te doen. In 't andere geval zouden we, door middel van aanplakken of convocatie, een samenkomst kunnen houden, om 't idee te bespreken, en, misschien wel, om de Vereeniging of het Gezelschap op te richten.

Laten we de menschen toch vooral op 't hart drukken dat we vlug moeten handelen, er is haast bij. Nog maar acht maandjes en het Lustrum staat voor de deur.

Studenten zingt, zingt luid en blij van harte,
't Lied zij het beeld van onze jonge kracht!

W. P. MACLAINE PONT.
W. H. BOOGAERDT.
J. WEFERS BETTINK.

Ten tweeden en laatsten male: Voor de Eerstejaars.

In druk iets te lezen, dat enkele dagen te voren nog als waardeloos en slordig geschrijf, met hier en daar ellenlange doorhalingen (correcties der inspiratie), door je werd aanschouwd, kan een bron zijn van zeer gemengde gewaarwordingen. Welke deze voor mij ditmaal waren wil ik verzwijgen; maar wel wil ik zeggen dat ik getracht heb mezelf, na het lezen van mijn vorig stuk, nog ereis in m'n eerste jaar terug te denken om den indruk na te gaan, die een dergelijk produkt toenmaals op mijzelf zou gemaakt hebben.

Aangezien ik een liefhebber van vormen ben, zoowel in figuurlijken als in letterlijken zin, viel mij het eerst op den vorm dien meergenoemd geschrift vertoond.

Wanneer de vergelijking geoorloofd is, dan leek het mij een kind, niet met het traditioneel wanverhouding aangevend groote hoofd, maar integendeel met de tegenwoordig veel vaker voorkomende groote voeten.

Het komt op je aangehold en zijn gang lijkt zoo vroolijk en los, dat je denkt straks een prettig, jolig snuitje te zullen aanschouwen. Maar mis, niets van dat al; al naderbij komend daalt de illusie; het blijkt dat de kwasi losse en vroolijke gang meer is een onbeholpen zwengelen met de dunne beenen die met moeite de fenominale voeten bij zich houden. Het blijkt dat het gezichtje, waar je je zooveel van had voorgesteld, sip staat en gedrukt, zooals dat van een dom gedwee kind, dat van een zedeprekerige oude meester een terechtwijzing heeft ontvangen waar het niet veel van begrijpt, maar die wel heel streng geweest moet zijn, in aanmerking genomen de hoeveelheid strafregels die als remedie tegen de begane zonden werd noodig geoordeeld.

De vorm dan beviel mij niet, zoo weinig zelfs, (en in zooverre gaat mijn vergelijking niet op, want van een dom gedwee kind met groote voeten is nu eenmaal geen lief-talig schepseltje meer te maken), dat ik mij voornam een kleine poging te wagen de proporties ietwat tot de normale terug te brengen en eens te zien of, al kon de aard ook niet veranderd, de romp niet iets beter in verhouding met de voeten zou kunnen bijgroeien.

De zoo lichtelijk in eigen boezem gekweekte afgunst op anderen wien het meer voor de wind gaat, mag, zoal niet als iets hoog moreels, dan toch wel als een voortbrengsel uit het geestesleven beschouwd worden.

Daarentegen is de behoefte aan een prettige omgeving, aan gezelligheid en namaak van den huiselijken kring, een zuiver vleeschelijke.

Slechts zelden heeft een mensch neigingen, 't zij kwade of goede, die zoo stellig onder geestelijke of vleeschelijke gecodificeerd kunnen worden. Doorgaans zijn ze een mengeling van de twee. Denk nu niet dat ik mij wil werpen in zwaar bespiegelende overdenkingen omtrent de mogelijkheid van samengaan van moreele en materiele behoeften, die in den mensch bewezen wordt. Mij op zulk een mulzandig spoor te volgen zal ik niet vergen van hen, wier vermoeiende weg reeds urenlang leidde door college- en teekenzalen.

Ik zal hen niet lang laten gissen waar ik heen wil, maar dadelijk met de deur in huis vallen.

Er is een toestand, waarin de mensch kan verkeerden, die hem zoowel fysiek als moreel als een aangename zal voorkomen. Den naam er van noemen wil ik niet, dat staat zoo studentierig, en het lijkt dan dadelijk rauw om er over

te beginnen. Want, nietwaar, theoretisch is de bedoelde toestand een hoogst schadelijke, zoowel voor lichaam als voor geest.

Maar praktisch zijn de voordeelen vele. Zoo vloeit eruit voort een zekere lichte opvatting van het leven, een vergeten van zaken, die zooveel nog de stemming verbitterden dikwijls ook een versnelde werking van den geest. Tevens worden de smaakorganen aangenaam geprikkeld en mits men niet continueel door blijft gaan met te trachten al dat aangename nog te vermeerderen, mits men een zeker maximum niet te boven gaat, dat ieder met eenigen goeden wil voor zich zelf kan bepalen, en vooral ook, mits men zich niet al te vaak aan dergelijk verfijnd genoegen overgeeft, zullen uren, aldus doorgebracht, ook later een prettige herinnering achterlaten en beelden die men gaarne zich nog eens voor den geest terugroept.

Reeds zie ik de wenkbrauwen zich fronsen en de oogen zich vol afkeer afwenden van zulken raad, die nog wel door een oudere als goed wordt gedekreteerd.

Keert jullie je maar af; als je eens werkelijk genoegelijke uurtjes doorbrengt en je bent niet heelemaal geheelonthouder en je mocht in die oogenblikken nog eens terugdenken aan hetgeen je vroeger met zulk een *dédain* als schande van je wierpt dan — ik twijfel er niet aan — zal je moeten erkennen dat een vergissing ook op dit punt wel mogelijk is en dat de beste theoreticus in de praktijk wel eens moet zwichten.

Natuurlijk zijn ook hier, als overal uitzonderingen; iemand die in een minimum van tijd zijn positieve kwijt is, dadelijk begint met zich als een beest aan te stellen, die dat van zichzelf weet en dan toch niet oppast, zoo iemand is te veroordeelen.

Eventueele zwartgallige lezers zullen zeggen: maar is het dan niet een schreeuwend onrecht dat iemand buiten eigen schuld eigenaardigheden heeft meegekregen, die het hem onmogelijk maken, als anderen zich te vermaken; evenwel — al is dit geen rechtstreeksch antwoord — ik geloof dat dezulken wel op andere wijze zich genoegen kunnen verschaffen; iemand die te lamelendig is om zulk een genoegen te kunnen uitdenken, verdient ook niet dat hij het geniet.

Maar nu genoeg hier over. Ik wil alleen nog zeggen, dat weinig meer walgelijk is, dan je dronken aan te stellen.

Een kleine aardrijkskundige aanwijzing zal mijn slot zijn: Noordelijk van Delft ligt den Haag, Zuidelijk Rotterdam.

In beide plaatsen zijn er schouwburgen en concertgebouwen, in beide plaatsen bestaat de gelegenheid eerste artisten op allerlei gebied te zien en te hooren. Maak van de gelegenheid, die je studententijd daartoe biedt gebruik om ook daarvan partij te trekken. Verder zijn een wandeling langs het strand of een vaart over de Maas uitstekende middelen om donkere gemoederen, gevolg van al te zonnige avonden, op te klaren. Frissche lucht doet veel, en niets beter dan de roezemoes van drukke havenwijken om een onrustig inborst te kalmeeren.

INGEZONDEN.

Maskerade.

Zoo krijgen wij dan eene Maskerade, en dan nog wel niet zoo maar de eerste de beste maar een Italiaansche!

Dit feit biedt groote verheugenis, en wel uit de volgende overwegingen:

- 1° Wie zijn er zoo buitengewoon gemakkelijk door gewone Hollandsche jongens voor te stellen?: Italianen!
- 2° Wie zijn als 't ware geboren de glansen van de Zuiderson op hun gelaat te weerspiegelen?: de Hollanders!
- 3° Wie zijn zonder twijfel voorbeschikt, Plato in zijne handelingen na te bootsen, wie zijn doorkneed in zijne werken en kennen deze als van buiten?: de Delftsche Studenten!
- 4° Welke studentensoort zal uit den aard harer opvoeding, klassieken ten uitstekendste kunnen vertolken?: Delftsche jongelui!

Dit alles is zonder tegenspraak en als 't ware van zelf waar.

Ik zie U dan ook reeds, Hollandsche knapen, in lange rij opgeschikt en aangemonsterd kleurige slangen over het Oude Delft beschrijven.

Ik zie U reeds, Hollandsche knapen, uw hart botvieren aan Italiaanscheheid, uw oog tintelen van geestdrift voor

haar, de Italiaansche schoone, die uit het boven vóór raam lonkt, ik zie U reeds en ik behoef eigenlijk niet te wachten tot het feit zelf om den schitterenden optocht te beschrijven.

Aanschouwt den hoofdpersoon! Zijn zuidelijk ovaalgelaat, licht gebruind door van Baarle, tintelt van geestkracht en verstand, zijne weelderige haren fladderen op het windeke, een pluimbaret siert zijn schedel, terwijl een karmozijn-lila kleed zijne welgemaakte leden aan het oog — hoe noode ook — onttrekt.

Aan zijn zijde loopen vier pages.

Deze eerstejaartjes blikken verrast fier uit de ooghoeken. Zij schrijden, ietwat vermoeid en merkbaar gebukt onder de eer in hunne parelgrijze gewaden met bruine beenbedekking, stapvoets naast het makke beestje des Lorenzo's. De kosten der kleedij deden het lot vier in lengte en dikte verschillende personen kiezen, doch dit verhoogt den Italiaanschen indruk zéer.

Op hun voet volgt een sierlijk kwintet.

Het zijn Poliziano, Ficino, Mirandolla, Palmodari en Lanfredini.

Hoe schoon zijn deze namen niet.

O! ik zie U weer, gij blauwe Italiaansche hemel, U! blauwe Italiaansche meren en gij sterrenpracht in den zomernacht. Ik zie U weer, gij kleurige Italianen, gij schoone gelaten en zwarte haren; Uw donkere oogen, waarvan de boeken spreken.

O! die namen!

Spreek eens uit Lanfredini. Hoort de kadans: Lan-fre-di-ni! Welk een zoetheid op de tong, welk een weekheid om het hart.

Ik hoor hem reeds als het ware fluisteren:

O, schoone kamperfoeli
Kom tot Uw Lanfredini,
Die U met zijn oogen
Vervolgt, ofschoon bedrogen!

of zoo iets. —

Maar ook wij! Hollanders! bezitten jongelieden, waard Lanfredini genoemd te worden.

Wat donder, hebben wij er niet die Plato op hun duim kennen. Die zwarte oogen hebben en zwarte haren, die vet gebruiken en bekomen wij niet vaak, schier al te vaak macaroni, een zoo bij uitstek Italiaansch eten?

Maar ter zake. Genoemde vijf heeren zijn vanzelf buitengewoon kostbaar uitgedost.

Palmodari draagt een wambuis van rood fluweel met citroengele lissen en een broek van even rooden couleur. Zijne haren zijn pikzwart, wat de blauwe kleur zijner oogen eenigszins vreemd, ofschoon in het geheel niet hinderlijk doet uitkomen.

Poliziano, die hem ter linker rijdt, schaamt zich een weinig om zijn naam.

Hij is in roetzwart gekleed met een olijfkleurige hoed op 't golvend donkerbruine haar. Hij heeft een wipneus en wat te dunne beenen. Doch dit had Poliziano vroeger ook, naar men zegt.

Ficino en Mirandolla zijn net eender gekleed, terwijl Lanfredini zich waardig daarbij aansluit.

Hier achter schrijdt een der koren, door den heer Schaly zóó juist ontworpen.

Het is Rotte's mannenkoor, dat „Heil dir im Siegeskranz” aanheft.

Een dikke bas loopt langs de kant mee, hij zingt wel, maar was niet geschikt voor Italiaan.

Een hooge tenor heeft zich om dezelfde redenen onder het publiek gemengd, en houdt met behulp van twee politieagenten met den stoet gelijken tred.

Vermelding verdienen nog eenige dominé's uit dien ouden tijd welke, aanstootswege, in een dichte draagkoets door eenige krachtige Laga-roeiërs in antiek Italiaansch gymnastiek kostuum worden vervoerd. Hunne krachtige armen (van de roeiërs) blinken in het zonnelicht dat de Hollandsche hemel met extra zuidelijken glans over het oud-florentijnsch stadje Delft uitgiet.

De toeschouwers vinden hen behalve den hoofdpersoon, die door zijn uiteraard krachtig postuur ver boven alles uitsteekt, eigenlijk het mooist van alles, wat zij zelf trouwens ook vinden.

Achter deze geestelijken, die goedkoop gekleed zijn, in lange licht blauwe gewaden, rijdt een stoet van dertig edelen.

Deze hooge heeren zijn buitengewoon rijk uitgedost.

Beschouwt eens een oogenblik dat jonge mensch daar.

Hij is van een robuste figuur, zijn welgedaan Provinciaalsch gelaat rust behagelijk op een niet meer erg-witte kraag. Hij draagt een lichtgroene opgepofte broek en een buis van wijnroode schijning, welke kleur dezen persoon zeer goed staat.

Zijn Italiaansch uiterlijk zou op het eerste oog niet doen vermoeden dat men met een echte Italiaan te doen had, maar veel wordt goed gemaakt door de bruine saus die heel zijn gelaat bedekt, en op een afstand sprekend aan zonne-branden doet denken.

Geboren ruiter zit hij voor den vijftienden maal op een ros, en draaft dan ook keurig naar Engelsche trant.

Een bril doet hem beter den toestand onderkennen, en geeft 'm een onmiskenbare veldheersblik.

Juist terwijl hij door een hoek van de Peperstraat aan ons oog wordt onttrokken zingt een gedeelte der burgerij, als toen gewoonte was, den heer Lorenzo toe. Het zijn eenige hymnen van Boutens door den heer Koeberg getoonzet. De uitspraak welke aan de verzen een ietwat vreemd accent mededeelt, laat dan ook niets te wenschen over, terwijl het refrein:

Leef lang
Lorenzo
In Florenzo!

luidkeels en vol levensmoed en gloed wordt uitgezongen.

Het is „van Marken's liederkoor” dat zich zoo verdienstelijk maakt.

Keeren wij tot den stoet terug, dan bemerken wij, dat nog een geheel gedeelte niet besproken is.

Daar heeft men dan allereerst de „Fonfaloniere”, een fier en statig vaandeldrager.

Op zijn buik torst hij een reuzengroot Florenc' vaandel dat een dikke maagd onder een blauwen hemel voorstelt, keurig uit de hand (op een Singer-machine) gestikt.

Hij wordt omstuwd door een aantal dunne pagetjes die pijn in hun voetkennissen schijnen te hebben van het vele loopen, maar desalniettemin vroolijk in den ronde blikken.

Dit is dan ook trouwens het kenmerkende van de heele vertooning.

Ieder kijkt even vroolijk.

Vijf uur loopt men reeds door Florence's straten. De Zuiderzon schroeit aan den hemeltrans.

De Italianen, die ingezetenen en goede burgers van het stedeke Florence in het Westland, het trotsche schouwspel bijwonen, verspreiden frische menschenadem langs de lagonen, die zuidelijk reiken; de elementaire boomen spreiden een lauwe schaduw, terwijl de verfrisschende oranje-appels altermaal aan de takken blijven hangen. De wind heeft opgehouden te blazen, opgevangen door de paarsblauwe bergen in het verschiet.

Men wenscht zich de frissche wateren van de Po in de nabijheid terwijl menig ruiter wellicht liever rustte in de marmeren zalen van zijn palazzo, dan Lorenzo feestelijk in te halen.

Doch, zooals gezegd, allen blikken vroolijk in den ronde. Hoe komt dat waar toch zooveel reden voor minder blij gelaat aanwezig waren?

Ach, hoe vraagt gij 't nog.

Door de vriendschap, door de aanhankelijkheid die uit elk gelaat u tegenstraalt.

O! vriendschap schooner dan menig schoone bloem; hoe gelukkig is Lorenzo u te bezitten!

Al die honderd mannen hoe voelen zij voor dien Grooten, dien Edelen!

Ziet hoe zij zich één denken met hem; hoe zij genieten in Zijne Glorie; hoe in de klank van zijn stem hunne gansche belooning ligt in de blankblijde gloed van Zijn oog hun hoogste genieting!

O! vriendschap, hoe trouw is zij in al die blikken weerpiegeld, hoe voelt men de beteekenis van het schouwspel dat zich voor uwe oogen afspeelt.

Beteekenis, ja, want heeft onze Maskerade niet de beteekenis van een manifestatie der vriendschap vóór, den aanhankelijkheid aan een vorst.

Ziet! dat zijn niet meer losse, enkele Italianen, schrijvers, dichters, edelen, neen! dat is een geheel gebonden door één enkele band, geleid door één enkele gedachte, gedreven

door één enkele strooming: liefde en toeneiging tot hem, tot Lorenzo!

Ziet hoe daar zijn beste vrienden gaan; wãre beelden van bẽste vrienden. Zoò zijn zij, zoò heb ik ze mij altijd voorgesteld in bleeke dagen van sombere overpeinzing.

In levende lijve gaan ze; zijn mijne gedachten niet belichaamd, in bruine pofbroek en chromaatgele baret, zijn niet hunne haren de lokken uit mijne gepeinzen, hun neuzen die uit mijne droomen, en stemmen hunne valsche kuiten niet met die mijner schimmen overeen?

Goede God, hoe schoon en hoe verheven! hoe hebt Gij ons ingeblazen een schouwspel op te voeren zóo geschikt voor onze krachten, zóo beantwoordend aan het doel eener maskerade, zoo diep menschelijk en zoo grootsch.

(Om dan nog van Plato, dien lijdenden filosoof niet eens te gewagen).

Hoe hebt Gij ons doen inzien dat eene maskerade een dramatisch, tegelijk episch en niet minder lyrisch geheel, moest zijn, hoe hebt Gij ons doen inleven in gevoelens en in tijdperken waarvoor wij, Hollanders, zoo uitermate geschikt zijn!

Zoo hebben wij dan eindelijk een vast plan voor een maskerade, en dit plan is goed, inzooverre een plan voor een maskerade goed genoemd kan worden. Maar we moeten

ons toch in hemelsnaam niet wijs maken ooit iets dan wat niet bepaald leelijk is, voort te brengen.

Er zal veel geld over de straten gaan, en er zal veel genoten worden, en er zal misschien een wel aardige vertooning gegeven worden, maar alles zal nooit meer zijn dan „wel aardig“.

Nooit zal bij regeling als tot nu toe gebruikelijk iets schoons bereikt worden, nooit zal eenheid van bewegen, van voelen, waargenomen kunnen worden, altijd zal het blijven zooals de maskerade-commissie zich omtrent iets anders uitdrukt: een „stabiele chaos“, altijd zal het geld den verkeerden plaats innemen, de meedoeners zich op schroeven tot te hooge appreciatie van maskerade genot en altijd zullen de toeschouwers in betrekkelijke onbevredigdheid huiswaarts keeren.

Misschien is het geen tijd meer voor maskeraden, misschien zijn wij er aan ontgroeit, misschien is het een persoonlijke zwartgalligheid die kleuren verdonkert, maar waarschijnlijk is het bezwaar eener verkleeding als deze, altijd gevoeld en wellicht ook vaak besproken.

Doel van dit schrijven is eigenlijk geen.

(Zie vervolg Tweede Blad).

ADVERTENTIEN.

SCHRIJFWERK.

Een RIJKS-AMBTENAAR **vraagt** tegen billijke vergoeding, voor H.H. Studenten

SCHRIJFWERK te verrichten.

Adres REMBRANDTSTRAAT 8, aan de Oostsingel.

Ter overname aangeboden:

**DE HUUR VAN EEN ZIT- EN
SLAAPKAMER.**

Adres te bevragen Bureau van dit Blad.

TE KOOP: zoo goed als nieuw

F. N.-MOTORRIJWIEL,

2³/₄ P. K., in uitstekenden toestand, zonder eenig gebrek. Verminderde prijs.

Te bevragen na 27 October COENDERSTRAAT 27.

TE KOOP:

een oude Stoelklok en een nieuwe
Chronographe met Contour.

Voor spotprijs.   VOORSTRAAT 55.

ATTENTIE.

Een goed adres voor keeren, veranderen en reparatie's
aan alle Heerenkleeding.

J. H. M. TWEEHUIZEN, Rietveld 45.

 Ook buiten Delft te ontbieden.

**DANSSCHOOL
W. H. C. VAN DER KRAAY.**

Phoenixstraat 68 A en B.

Gelegenheid voor

PRIVAAT- en INHAALLESSEN.

voor groepjes van 3 of meer personen.

5 of 6 dezer lessen zijn meestal voldoende om op een Bal behoorlijk mede te kunnen dansen. Conditien zeer billijk. Gelegenheid voor deze lessen dagelijks. Lesuren naar verkiezing der leerlingen.

W. H. C. VAN DER KRAAY.

**MAISON HAAS,
CUISINIER,**

34 — Koornmarkt — 34.

Uitzending van dagelijksche **DINERS van af 50 en 60 cent**, uitsluitend bij abonnement.

DINERS van **80 cent**, bij abonnement **70 cent** en DINERS van **f 1,—**, bij abonnement **90 cent**.

Piano's en Orgels

tegen billijke prijzen te huur,
bij **F. J. RAAR**, Nieuwstraat 6.

Civiel. - KLEERMAKERIJ. - Militair.

ENGELSCH
STOFFEN.

OUDE DELFT 218.

FRANSCH
STOFFEN.

JAC^S. CNOOPS.
SPECIALITEIT VOOR GEKLEEDE COSTUMES. :: :: ROK- EN SMOKING COSTUMES.
 ZEER FIJNE BEWERKING.   **DIPL. COUPE MINISTER LONDON.**

Minzaam aanbevelend, **JAC^S. CNOOPS**, Kleermaker.

OUDE DELFT 218, (bij de Kolk).

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 24 OCTOBER 1907. No. 4.

Studiebelangen.

HERHALINGSCOLLEGES.

Er bestaat sedert de opening van de Technische Hoogeschool een instelling, die van het begin af geleden heeft onder de te geringe belangstelling van de ingeschrevenen en die toch, op doelmatige wijze toegepast, van veel nut zou kunnen zijn; ik bedoel hier de herhalingscolleges in de wiskunde.

Onder de ingeschrevenen is een groote groep, die in het eerste gedeelte van den cursus van de verschillende vakken een geregeld dictaat maken, doch pas op een later tijdstip beginnen, het vak werkelijk door te werken; en ook zij, die al in het begin aan het werk gaan, kunnen toch niet in alle vakken tegelijk werken. Het gevolg is, dat men dikwijls eenigen tijd nadat een onderwerp behandeld is, zal bemerken, dat men het toch nog niet geheel begrijpt en dat dus een nadere uitlegging gewenscht is. Wel zijn in zulke gevallen de hoogleeraren steeds bereid de verlangde uitlegging te geven, maar het groote aantal ingeschrevenen is oorzaak, dat dit hun veel tijd zou kosten, terwijl het zelfde doel ook kan worden bereikt op een andere, veel eenvoudiger wijze, n.l. door de herhalingscolleges, die door de assistenten in de wiskunde de twee vorige jaren werden gegeven.

Na het boven gezegde is het duidelijk, dat zulk een herhalingscollege niet is een tweede volledige cursus over het betreffende onderwerp. Zij die geen college geloopt hebben, van het vak weinig of niets weten en toch examen willen doen, zullen dus in de herhalingscolleges niet vinden, wat ze wenschen. Doch als iemand van een of ander onderwerp een nadere toelichting verlangt, kan hij vragen, dit in een herhalingscollege te behandelen. Het beste lijkt het mij, dat steeds een dag voor het college wordt bekend gemaakt, welk onderwerp (op verzoek van een der toehoorders) behandeld zal worden.

Dat er behoefte aan een dergelijke instelling bestaat, kan men bemerken aan het volgende: bij het einde van den algemeenen cursus in Natuurkunde in 1906 legde de hoogleeraar een lijst neer, waarop ieder kon invullen, welk onderwerp hij in een der twee volgende colleges nog eens behandeld wenschte te zien.

Hierop werden werkelijk eenige onderwerpen ingevuld en de behandeling hiervan ondervond tamelijk veel belangstelling. Gebrek aan tijd was oorzaak, dat maar zeer weinig onderwerpen behandeld konden worden, doch dit bezwaar overvalt bij geregelde herhalingscolleges.

Dit in aanmerking genomen, komt het mij voor, dat hetzelfde in de wiskunde evenveel reden van bestaan heeft. Wat is nu de oorzaak, dat toch zoo weinigen hiervan gebruik maken? Naar ik vernam is de voornaamste reden hiervan, dat er in die colleges ook wel eens vragen worden gedaan en dat men bang is door een verkeerd antwoord een gek figuur te slaan. Deze vrees is echter volkomen misplaatst, meer nog, dan bij een gewoon responsie-college.

Al werd ook door den hoogleeraar, die voor eenigen tijd een responsie college hield, verzekerd, dat een slecht antwoord niet den geringsten invloed zou uitoefenen op den uitslag van het examen, toch bleven velen vreezen, dat de indruk, door een verkeerd of dom antwoord op den hoogleeraar gevestigd, niet geheel verdwenen zou zijn, als eenigen tijd daarna dezelfde hoogleeraar examineerde. Ditzelfde kan echter hier niet gezegd worden. De assistenten, die de herhalingscolleges geven, zullen ook zoo nu en dan door enkele vragen zich overtuigen, of de uitlegging duidelijk genoeg was, doch de assistenten staan buiten de examens en dus kan een slechte indruk op hen gemaakt nooit den uitslag van een examen beïnvloeden.

Het is natuurlijk van het grootste belang, dat de herhalingscolleges gegeven worden door personen, die volkomen voor hun taak berekend zijn, zoodat niet de studenten onbevredigd van het college komen met het gevoel, dat het hun nog niet veel duidelijker is geworden. Wordt echter aan deze voorwaarde voldaan, dan zullen herhalingscolleges, ongeveer in Februari beginnende, van veel nut kunnen zijn.

J. A. S.

Iets over de vereeniging „Handleidingen”, geschreven door een oud-bestuurslid.

I.

Op bescheiden toon, in zeer bescheiden trant wil ik eenige, volgens mij belangrijke, punten in verband met onze vereeniging in dit opstel bespreken. Mijn doel is de aandacht, met oordeel, der leden weer op de vereeniging te vestigen; mijn streven is de belangstelling, met lust tot onderzoek, in de ontwikkeling van de pas ontkiemde vereeniging te prikkelen; want ze heeft ze noodig, deze aandacht en belangstelling van U, leden van „Handleidingen”! In de eerste jaren van onze vereeniging wordt haar karakter gevormd; ze zullen beslissend zijn over hare toekomst; over de taak, die de vereeniging zich stellen zal en vervullen kan. Veel, en niet het minst de steun der hoogleeraren, is er, dat eene grootsche toekomst mogelijk maakt. Uwe belangstelling en medewerking komt eene grootsche ontwikkeling ten goede!

Een vlugge blik op het kort verleden:

Reeds lang voor het oprichten onzer vereeniging zuchtten de studeerenden in Delft over het overmatig aantal college- en teeken-uren. Toch was voor vele vakken dit aantal nog te klein en de hoogleeraar moest dikwijls zijne toevlucht nemen tot het uitspreken zijner voordracht met eene dergelijke snelheid, dat ternauwernood volledig dictaat gemaakt kon worden; van begrijpen, verwerken van het voorgedragene was voor het groote merendeel der studenten geen sprake. Het ontwarren van eigen dictaat kostte veelal de grootste inspanning en veel tijd. Men voelde den toestand als benauwend en onhoudbaar. De oprichters onzer vereeniging hebben begrepen, dat er behoefte bestond bij het bestudeeren van een vak aan eenen betrouwbaren, beknopten leidraad, waarin duidelijk het belangrijke van de bijzaken onderscheiden wordt. Wij kunnen hun voor den krachtigen stoot, dien zij gaven in dezen, niet genoeg hulde brengen.

Dit was in het kort de eerste opzet; maar men zag spoedig in, dat de vereeniging zich, vooral met den steun der hoogleeraren, op breeder grondslag stellen kon. Hare juiste richting en volle beteekenis moest zij nog zoeken en vaststellen. Zoo stelt de vereeniging zich dan nu als hoogste doel, in de toekomst:

Mede te kunnen werken tot het bevorderen van meer zelfstandige en meer wetenschappelijke studie.

De eerste uitgaven moeten als proeven beschouwd worden, waaruit leering getrokken wordt voor latere uitgaven. Laat ieder daarom, die met oordeel eene handleiding gebruikt heeft, zijne meening uiten door in te gaan op de vragen, die het Bestuur aan ieder lid in zijn „Onderzoek naar de doelmatigheid der reeds verschenen uitgaven”, gesteld heeft. Behandel den inhoud, de indeeling, den stijl; bespreek of eene inleiding (zie mijn verder betoog) wenschelijk is; of ge meer litteratuur-opgave wenscht en hoe die ingevoegd moet worden; eene willekeurige opsomming, als bijvoegsel achter in de handleiding, of verwijzingen in den tekst naar bepaalde hoofdstukken en plaatsen in studieboeken, of misschien beide.

De vereeniging is niet alleen belangrijk door hare uitgaven. Ze is ook belangrijk en niet het minst, omdat ze studenten en hoogleeraren in zoo onmiddellijke aanraking met elkaar brengt. Nooit zijn de hoogleeraren zóó volkomen op de hoogte geweest van de wenschen en grieven der studenten, wat de wijze van voordragen en den aard der stof hunner voordrachten betreft, dan sinds de vereeniging hare werkzaamheden begon. Immers de 8 groepen van ingeschrevenen worden elk door één commissie van 3 leden vertegenwoordigd; zoo'n commissie is steeds tusschenpersoon tusschen hoogleeraar en de studenten der groep; als eindresultaat van hare besprekingen geeft zij het Bestuur dan de gewenschte voorlichting. Het is bemoedigend te ondervinden, hoezeer de nauwere aanraking van de zijde der hoogleeraren wordt toegejuicht en in de hand gewerkt!

Van zeer groote beteekenis kan de vereeniging nog worden in de toekomst, als ze eens, vooral geldelijk, krachtig is. Zij zal dan misschien het uitkomen van wetenschappelijke werken in de Ned. taal kunnen bevorderen.

Wil men zich goed rekenschap geven van de beteekenis eener handleiding, dan moet men beginnen zich af te vragen:

Welke rol vervult de handleiding naast het college, en omdat college en handleiding elkaar wederzijds zullen beïnvloeden volgt vanzelf de vraag: Hoe moet een college gegeven worden, waarbij eene handleiding is bewerkt. Een algemeene regel zal niet te geven zijn, daarom maar een enkele beschouwing:

Het doel van een ideaal hoogleeraar is, stel ik mij voor, zichzelf zooveel mogelijk overbodig te maken door steeds den student den weg te wijzen, hem op te voeden tot zelfstandige studie. Op den duur zal hij dan slechts vraagbaak zijn in moeilijke gevallen. Wie zelfstandig kan werken zal later, als hij voor moeilijkheden komt, die zijn dictaat uit Delft niet oplost, gemakkelijk in bibliotheek of elders de hem noodige stof weten te vinden en zulke menschen zijn toch wel het best bruikbaar in de praktijk.

Zou de zelfstandige studie niet flink in de hand gewerkt worden, wanneer een hoogleeraar college gaf aan de hand van een, te voren genoemd, boek. Hij is daarom niet gebonden aan alle uitwijdingen en methoden, daarin beschreven; maar de hoofdgedachtengang, de hoofdlijnen van boek en voordracht moeten overeenstemmen. Zoo nu en dan wordt verwezen naar het boek en bijv. gewezen op verschil in behandeling der stof. De zelfstudeerende begrijpt tijdens de voordracht zaken, die hem uit het boek nog niet helder waren; het gesproken woord maakt dikwijls juister indruk dan het gelezene. De hoogleeraar bepaalt in zijne voordracht er zich in het bijzonder toe de grondbeginselen zeer uitvoerig en duidelijk te behandelen en ook de voor het vak karakteristieke gedeelten. Hij tracht op het college, door typische voorbeelden, het karakteristieke van de wetenschap duidelijk te doen spreken, kweekt inzicht.

Bij een zoo opgevat college zal eene handleiding m. i. slechts nut hebben als overzichtelijke, beknopte samenvatting van axioma's, eerste grondbeginselen en de voor het vak meest typeerende deelen, waarbij toch het logisch verband nog spreekt. Zij dient dan voor herhalingsstudie, geeft overzicht; de gebruiker moet trachten uit het geheugen de handleiding aan te vullen; hij kan zichzelf ermee aan den tand voelen.

Lang niet al onze vakken echter leenen zich tot eene dergelijke behandeling; bijv. de technische vakken meestal niet.

Bij een gewoon college, waar niet op het bestaan van eene handleiding gelet wordt, zal eene handleiding die de axioma's, de grondbegrippen en karakteristieke gedeelten, zeer duidelijk en uitgewerkt geeft, goede diensten kunnen bewijzen. De handleiding moet dan zoo beknopt mogelijk alles geven, wat onontbeerlijk is voor een juist inzicht in het vak. Het is veelal voor studeerenden eene moeilijkheid uit eigen dictaat het belangrijke van de bijzaken te onderscheiden en de „grootte draad”, zooals het bestuursverslag 1906—'07 zegt, te vatten. De handleiding is dan weer toetssteen voor den studeerende om te onderzoeken of hij „goed begrepen” en „juist inzicht” heeft.

Op blz. 5 tot 7 van genoemd bestuursverslag worden nog verscheidene andere soorten van handleidingen, soorten met verschillende strekkingen, genoemd.

Behalve dat groot verschil in hoofdstrekking met andere bestaat, heeft dikwijls eene bepaalde handleiding eene zeer bijzondere taak bij de voordrachten van eenen hoogleeraar te vervullen. Zij wil voorzien in eene zeer bepaalde behoefte. Ik kan men bijv. denken, dat bij een bepaald college twee handleidingen worden bewerkt, naar de behoefte van 2 soorten studeerenden.

De een geeft, zooals beschreven, de axioma's, eerste grondbeginselen, inzicht in de karakteristieke opbouw van het vak. Ze is toetssteen voor inzicht.

De ander geeft eenvoudig een volledig overzicht van alles wat de hoogleeraar op zijn college behandeld. Iemand, die niet alle colleges geloopt heeft kan erin nagaan of hij wel alles, wat op het examen gevraagd kan worden, bestudeerd heeft. Heeft hij, de stof der handleiding, met hier en daar eenige aanvulling ingepompt en zich eenige slag van vraagstukken maken eigen gemaakt, dan heeft hij eene groote kans voor het examen te slagen. Zoo iemand, die, al gaat het ten koste van eenig inzicht, zich handig door de moeilijkheden weet te slaan bij het examen, zal ook later geen bezwaren vreezen; met den Franschen slag, al is het minder degelijk, kan hij veel verzetten. Dezulken zijn in vele gevallen zeer nuttig en uiterst noodig in de maatschappij! Waarom hen niet geholpen?

Het is gebleken, dat de verschillende handleidingen zeer in bestemming verschillen. Zou het nu niet wenschelijk zijn, dat iedere handleiding zich in eene „Inleiding”

verklaarde? Deze inleiding ontvouwt dan in welke behoefte bestuur en bewerker meenden te moeten voorzien en hoe zij hun doel meenden te kunnen bereiken. Ze kan meteen eene gebruiksaanwijzing bevatten en eenige raad geven bij het bestudeeren van een bepaald vak. Gebeurt het niet, dat studenten bij hun eerste studie in Differentiaal, de strekking van het vak niet begrijpende, niet wetende „wat zij er aan hebben”, zich gaan begeven in geest-afmattende metaphysische beschouwingen over axioma's of grondbegrippen, die later zich vanzelf verklaren. Daartegen zou, om maar eens een voorbeeld te noemen, gewaarschuwd kunnen worden. Zoo zou misschien ook vaak eenige geschiedkundige inleiding over het ontstaan, de wording en de beteekenis van het vak, van nut kunnen zijn. Zóó opgevat, vrees ik wel eens, dat in de meeste gevallen een pas-afgestudeerde, al is het ook vrij goed, of een assistent met middelmatige bekwaamheid, niet in staat zal zijn eene handleiding te bewerken. Maar zoo moet het toch opgevat worden! . . . geloof ik.

De verhouding van den bewerker eener handleiding tot de Vereeniging wil ik nog behandelen. Voordat tot eene uitgave besloten wordt geeft de Vereeniging door middel van besprekingen van eene of meerdere commissiën zich goed rekenschap van de behoefte, waarin de handleiding moet voorzien. Verslag wordt uitgebracht aan het bestuur en is de wenschelijkheid eener uitgave gebleken, dan tracht de commissie tot overeenstemming te komen met eenen bewerker om hem ten slotte voor te dragen aan het bestuur dat moet benoemen. Zeer wenschelijk is m. i. dat in de opdracht der bewerking het bestuur duidelijk omschrijft de bedoeling der handleiding, de eischen waaraan zij moet voldoen, de hoofdopzet en in het algemeen de groote lijnen in het behandelen der stof; ook de overeengekomen prijs moet in deze opdracht genoemd worden. Ik denk mij zoo, dat in de praktijk de bewerker zelf aan het opstellen zijner opdracht meewerkt; zij is het resultaat der besprekingen over de bestemming en taak der handleiding, de verkregen overeenstemming van: bestuur met commissie en bewerker.

Zoo'n opdracht werkt in de hand, dat steeds bestuur en commissie zich goed rekenschap geven van de behoefte, waarin eene handleiding moet voorzien. Er is gevaar, dat het bestuur, zoo het meent eenen knappen bewerker gevonden te hebben in blindelings vertrouwen de geheele bewerking aan zijn „intuïtief gevoel der behoefte”, dat misplaatst zijn kan, overlaat.

Ook is de opdracht wenschelijk, omdat men met zoovele uiteenlopende bewerkers te doen heeft en daardoor onverkwikkelijke moeilijkheden geenszins uitgesloten zijn. De opdracht kan dan in den vorm van een contract gesteld worden en als zoodanig gelden.

Wat moet er gebeuren als het bestuur eene bewerking, als niet aan de bedoeling beantwoordende of slecht bewerkt afkeurt en de bewerker vraagt eene ruime vergoeding voor zijnen arbeid; eene vergoeding, die het bestuur onbillijk hoog of volkomen onnoodig oordeelt? Wat moet er gebeuren als dan geen contract beslist? . . . Een rechtsgeding? Mij dunkt, dit zou eene bron van onverkwikkelijkheden kunnen worden!

Opmerkingen over de Week.

En nog altijd blijven de blauwe bordjes in de voorzaal oningevuld. Versta mij wel, ik spreek hier nóch van antiek, nóch van modern blauw, nóch van V. Blauw, maar van die vieze geschilderde vierkante bordjes op de muren, op manshoogte, waaronder pauweveeren prijken en die zóó opgehangen zijn, dat ze nog een stuk moeten zakken.

En ze kijken de voorzaal meewarig aan. Doch de corpsleden snappen hun bedoeling niet. Ze leggen hun ziel open en bloot doch niemand die er in wenscht te kijken, niemand die de diepere bedoelingen ziet, die die eenvoudige bordjes hebben.

En toch is er een geschiedenis.

Toen de kroeg werd gebouwd, richtte men allengs de voorzaal in. En de plannenmakers en de respectievelijke kroegbesturen waren tevreden over hun werk. Maar één van hen stak het trotsduiveltje, en hij maakte zichzelf wijs, dat hij niet genoeg was geëerd voor 't vele dat hij gedaan had. Als lichte aanwijzing liet hij de bordjes op de muren schilderen, om namen in te schilderen, namen van beroemde corpsleden, namen van lui, die klonken als klokken, enfin

de Speenhofs, Beethovens, Bouwmeesters, Kuypers van 't Corps van de Delftsche Studenten; maar men begreep zijn bedoeling niet. Toen men zich afvroeg waarvóór ze er waren fluisterde men elkander toe dat ze er waren om nuttige wenken te verkoopen: verboden op de vloer te spuwen, hebt gij niets laten liggen? etc. maar dat ging toch niet op in een vrije studentensociëteit. Dus men liet ze oningevuld.

En nog zijn ze leeg de arme bordjes en ze zullen leeg blijven tot dat op een mooie manenacht, enkele corpsbroeders op 't idee komen, er namen in te plakken. Ik zou wel candidaten weten, menschen die corpsvergaderingen bijeenroepen hooren toch zeker ook tot een beroemd type.

Een verhuishagen voor mijn almanak, brulde men Donderdag, en ziet men trok uit naar schoone dreven in zeer verscheidene costumes. Daan ging zelfs een eind mee om de boel op te scheppen. Men houdt tegenwoordig van dergelijke rijtoeren. Den volgenden nacht wilde men toonen de ontwikkeling in 't wereldverkeer en werd een auto beladen (arme banden) met een paar eerste jaars engeltjes en hun dikke, 3de jaars beschermheer. Zaterdag ou schrik van jonge jaren, een macht van meeuwen op de kroeg, voorwaar geen Zaterdag sch tafreel.

En Dinsdag, een Corpsvergadering, alleen de notulen duurden op den kop af 18 minuten, over de rest moet gezwegen worden. Iemand probeerde weer eens de wet te verkrachten, maar 't lukte niet bijster.

De lijsten voor whist, billard, etc. concours liggen ter teekening!

Rede van Prof. Dr. J. Böeseken. (*)

Den 16en October aanvaardde prof. dr. J. Böeseken (T.) het ambt van hoogleeraar in de organische scheikunde aan de Technische Hoogeschool, met het uitspreken, in het openbaar, eener rede, getiteld: Wisselwerkingen tusschen wetenschappelijk onderzoek en de organisch-chemische techniek.

Men zegt wel eens — aldus spr. — en niet zonder reden, dat de chemie der koolstofverbindingen geworden is in de negentiende eeuw. Op een afstand beschouwd, krijgt men in sterke mate de impressie, dat haar bestaan geheel binnen deze eeuw gelegen is, maar evenmin als een boom zich kan ontwikkelen uit volkomen sterielen grond, zoo kan ook de organische chemie zich niet zoo welig hebben ontwikkeld, wanneer zich in den bodem der voorbijgegangene eeuwen niet de noodige voedingsstoffen hadden verzameld. Wij vinden de beginselen der organische chemie dan ook reeds in de oudste tijden onzer beschaving. In een tijd, waarin mannen leven als Democritus en Dioskorides, waarvan gezegd wordt, dat zij zoo goed als uitsluitend leefden en werkten uit liefde voor de wetenschap, kunnen wij verwachten, dat hunne ideeën en experimenten zich ook bezig zullen gehouden hebben met onderwerpen, die wij tegenwoordig rekenen tot het gebied der organische scheikunde. Dit moge b.v. blijken uit tal van voorschriften voor het verven van vezelstoffen, die in de geschriften van Democritus en zijne volgelingen gegeven worden. Weten wij van de toenmalige experimenten ook al niet veel positiefs, het feit van de vrij ontwikkelde kleur-techniek, o. a. bij de Phoeniceërs, wettigt het vermoeden, dat ook toen reeds niet uitsluitend het toeval in het spel was, bij het vinden der verschillende procedés. Het is wel zeer waarschijnlijk, dat ook in de Chineesche en Indische litteratuur, wanneer deze even zorgvuldig worden onderzocht, als dit door Berthelot voor de Grieksche is gedaan, sporen zullen worden gevonden van het wetenschappelijk onderzoek van eenige technische processen; men zal zich in de middelpunten der oostersche beschaving niet uitsluitend neergelegd hebben bij het toeval.

Te oordeelen echter naar hetgeen bekend is, wordt wetenschappelijk werk, uit zuiveren lust om te weten, slechts uiterst zelden aangetroffen en erkend moet worden, dat de vooruitgang in de chemische techniek, vooral het gevolg is geweest van onderzoekingen, die werden ingesteld wegens het directe voordeel, dat zij konden afwerpen. Leerzaam in dat opzicht is de bekende papyrus van Leiden, waarin voorschriften worden gegeven, zoowel voor het herkennen van onzuiverheden in edele metalen, als voor de wijze waarop mengsels moesten worden vervaardigd, die den indruk moesten maken uit goud en zilver te bestaan. Ook

*) Door verschillende omstandigheden kon deze rede niet in 't vorig nummer meer ondergebracht worden.

het bijna uitsluitend deductieve karakter van het filosofisch denken der Grieken en het zich weinig inlaten met inferieure handwerken, waartoe b.v. de ververij gerekend werd, heeft er veel toe bijgedragen, dat men de hypothesen niet of weinig door experimenten steunde.

Spr. schetst de verplaatsing van het middelpunt der chemische wetenschap, na den val van het Romeinsche rijk, naar Spanje; den betrekkelijken stilstand van het wetenschappelijk onderzoek, gevolgd door manipulatiën als distilleeren, waardoor men kwam tot het maken van geconcentreerden alcohol, tot in den loop der 17e eeuw een belangrijke vooruitgang op organisch-chemisch gebied viel te constateeren, samenvallende met het einde der godsdienstoorlogen.

Het is geen toeval, dat in het land, waarin de godsdiensttwisten het eerst een milderen vorm aannamen, Engeland, ook de eerste groote denkers zijn opgestaan, die uitsluitend om der wille van de wetenschap hebben gewerkt. Als baanbreker voor de chemische wetenschap moet Robert Boyle worden herdacht.

Hij was het, die door zijne onderzoekingen en geschriften en door de beteekenis van het experiment naar voren te schuiven, het meest heeft bijgedragen tot de groote vlucht, die de chemie in de twee eeuwen, die na hem gekomen zijn, genomen heeft. Al is hij niet de uitvinder geweest van de deductieve methode, hij heeft haar het meest ingang doen vinden. Door zijne exacte waarnemingen van een groot aantal stoffen, kon hij aantonen, dat vele stoffen, die men vroeger onafhankelijk van elkander beschouwde, iets gemeenschappelijks hadden, waaraan zij te herkennen waren; hij schiep daarmede niet alleen de analytische scheikunde, maar kwam tevens tot het nu nog geldende begrip van element, daarbij brekende met de vroegere vage en verweerde begrippen omtrent de samenstelling der stof. Zijne beschouwing van de edele metalen des elementen, bewees, dat hij zijn tijd verre vooruit was. Zijne denkbeelden omtrent de verbindingen, ontstaan door de verwantschap der kleinste deeltjes dier elementen, waren in hoofdzaak dezelfde als die van Dalton, maar de laatste had het geluk te leven tusschen Lavoisier en Berzelius.

Spr. schetst verder den invloed door Boyle op de geheele scheikundige wetenschap geoeffend; en zegt daarna, dat het echter niet te miskennen is, dat de organische afdeeling der chemie in dien tijd geen groote vorderingen maakte, maar evenmin te verwonderen; vele anorganische verbindingen had men door distillatie of omkrystallisatie weten te reinigen; maar om een zuivere stof uit een organisch weefsel af te zonderen, moest men over eene handigheid en scherpzinnigheid beschikken, die toenmaals nog niet bereikt waren. Daarenboven maakte de in de 18e eeuw alles overheerschende phlogiston-theorie eene onderscheiding en bestudeering der organische verbinding bijna onmogelijk.

Voor Karl Wilhelm Scheele — een man zooals Boyle zich wenschte — in de eerste plaats zoeker naar waarheid — moet men daarom groote bewondering hebben, omdat hij met bescheiden hulpmiddelen en primitieve apparaten niet alleen vele belangrijke anorganische stoffen ontdekte of definieerde, maar in staat was stoffen als wijnsteenzuur, citroenzuur, appelzuur, zuringzuur, slijmzuur, melkzuur, urinezuur, blauwzuur en glycerine af te zonderen en door gevoelige reacties als afzonderlijke individuen te identificeren.

Van een eigenlijk vruchtbare bewerking der organische preparaten kon echter eerst sprake zijn, na het invoeren van het quantitatief experiment door Lavoisier. Daarmede viel de phlogiston-theorie en verkreeg de koolstof de beteekenis als element, zoodat Lavoisier reeds spoedig kon aantonen, dat de stoffen uit plantaardige en dierlijke producten afgescheiden, uit koolstof, waterstof en zuurstof bestonden.

Spr. wijst er op, dat de benaming: organische chemie uit de 19e eeuw stamt en dat er, vóór Boyle, nog geen scheiding was gemaakt. Eenigszins uitvoerig staat spr. stil bij het ontstaan dezer onderscheiding, om te bewijzen, hoe het mogelijk was, dat deze tak der wetenschap zich zoo fenomenaal heeft kunnen ontwikkelen.

En hand aan hand met de ontwikkeling van het onderzoek in de laboratoria, ging de organisch chemische techniek. Aanstippende het ontstaan van druivensuiker uit zetmeel, in 1811 door Kirchhoff geconstateerd, gevolgd door de oprichting der eerste aardappelstroopfabrieken en de beetwortelsuiker-industrie, zouden toch — zegt spr. — de wetenschappelijke onderzoekingen van enkelen toch niet dien invloed kunnen gehad hebben, wanneer er niet andere

oorzaken geweest waren, waardoor zij direct vrucht dragend konden zijn. De voornaamste was eene economische, de toenemende welvaart van den derden stand, waardoor talloze artikelen van dagelijksch gebruik werden gevraagd. Dit oefende niet alleen een direkten invloed op de organisch-chemische industrie, zooals b.v. op de zeepbereiding, maar ook indirekt. Een massa-productie zou gedurende een groot gedeelte van het jaar, met de toenmalige treurige verlichting onmogelijk zijn geweest; met de 19e eeuw kwam de gasverlichting en met het oog op het aangegeven verband, zien wij, dat het eerste gasfabriekje wordt opgericht ten behoeve van eene groote spinnerij. En het is deze industrie, die door de studie en de verwerking harer afvalproducten, aanleiding zou geven, hoewel eerst veel later, tot een revolutie, zoowel op zuiver wetenschappelijk als op technisch gebied.

De tweede oorzaak, die vooral tot de verspreiding en ontwikkeling der organische chemie en hare toepassingen

het meest heeft bijgedragen, is het ontstaan van een staf van zelf-denkende chemici. De groote stoot tot het vormen dezer uitgebreide chemische school is gegeven door Justus von Liebig, hoewel ook Frankrijk in het begin der 19e eeuw veel hiertoe heeft bijgedragen. De voordrachten van Gay-Lussac, Arago, Thénard en anderen werden beschouwd als de fraaiste op het gebied der exacte wetenschappen. De omgang van Liebig met Gay-Lussac heeft ongetwijfeld veel tot de richting van Liebig's verder leven bijgedragen.

Van Parijs uit nam hij den vasten wil mee in zijn vaderland als hervormer op chemisch gebied op te treden. In verschillende plaatsen werden, dank zijne bemoeiingen laboratoria gebouwd en wie zich verplaatst in het Duitschland vóór 1848, kan zich voorstellen, welk een reuzentaak dat alleen geweest is.

(Zie vervolg Derde Blad).

ADVERTENTIEN.

CHARLES ABRAAS.

PHOTOGRAAF D. S. C.

OUDE DELFT 143

TELEPHOON No. 295.

ATELIER EERSTE RANG.

ONDERSCHIEDINGEN:

s-GRAVENHAGE 1904.

's-GRAVENHAGE 1906.

GENUA - - - 1905.

DRESDEN - - - 1906.

Biljarts „t Is-Me-Edso”,

overtreffen ieder ander fabrikaat.

Te bespelen Stations-Koffiehuis.
KRUIF.

Boekhandel en Boekdrukkerij

J. WALTMAN JR.

Binnenwatersloot 33. Vlamingsstraat 34.

TEEKENSCHRAGEN.

Ondergeteekende beveelt zich beleefd aan voor het maken van TEEKENSCHRAGEN, voor H.H. STUDENTEN.

Solied en sterk. Prijs f 2,50.

Minzaam aanbevelend,

J. M. F. IJSSELING, Timmerman.

Breestraat 32.

Werkplaats: GASTHUISSTEEG 7.

Brood-, Beschuit- en Luxe Bakkerij
„DE BIJENKORF”.

Onder voortdurende contróle van Dr. VAN
HAMEL ROOS en HARMENS, Amsterdam.

J. VERHOECKX, Oosteinde 141.

Echt Bosch Roggebrood
Krenten Roggebrood : : :
Luxe- en Tafelbrood : : :

35 CENT

35 CENT

MULTATULI,

MAX HAVELAAR.

192 bladzijden.

Voorhanden bij J. WALTMAN Jr.

Boekhandel, Binnenwatersloot.

35 CENT

35 CENT

DERDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 24 OCTOBER 1907. No. 4.

Liebig verder schetsende als den man, die door zijn voortstuwende kracht den vooruitgang der organische chemie, in haar geheele uitgestrektheid heeft verzekerd, wilspr., nu hij het samen opgroeien van onderzoek en techniek in enkele trekken heeft geschetst, de onderlinge afhankelijkheid dezer beide in een meer speciaal geval doen zien. Spr. kiest daarvoor de geschiedenis der indigo-synthese, omdat aan deze belangrijkste aller verfstoffen niet alleen Nederlandsche belangen, maar ook namen van Hollandsche en speciaal Delftsche geleerden verbonden zijn.

De indigo komt in honderden plantensoorten over de geheele aarde verspreid voor, en hoewel het gehalte zeer verschillend is, blijkt het vooral voor de, in de heete luchtstreek voorkomende soorten zeer aanzienlijk te zijn. Geen wonder, dat de blauwe verfstof zoover de geschiedenis reikt, reeds is gebezigd. Uit het onderzoek van een fijnen linnen sluijer, die als buitenste omwindsel diende van een Thebaansche mummie, weten wij, dat ze in Egypte gebruikt werd.

In Europa, zoowel in Britannia, als in Hellas werd de kleurstof ontleend aan de wede of isatis. Dit laatste blijkt o. a. uit een geschrift over de purperververij, toegeschreven aan Democritus, waaruit spr. een passus citeert. Gedurende vele eeuwen is in Europa de wede bijna uitsluitend voor de blauwververij gebruikt: de indigo werd in kleine hoeveelheden uit Indië ingevoerd en als toeslag gebruikt. Uit een inklaringslijst van de Marseillaansche haven van 't jaar 1228 blijkt, dat zij uit Bagdad kwam, d. w. z. langs den ouden handelsweg door Mesopotamië werd aangevoerd. Nagaande de ontwikkeling van de geschiedenis dezer kleurstof, komt spr. ten slotte tot de wetenschappelijke onderzoekingen der kleurstof, in de tweede helft der 19e eeuw, welke leidden tot de omwenteling, die wij in deze jaren zien plaats vinden.

De Bayer'sche onderzoekingen wierpen het eerst licht op de samenstelling van het kleurend principe. Omstreeks 1830 wist men niet heel veel meer dan Plinius, die mededeelt dat het brandde met een purperen vlam, d. w. z. dat het bij verwarming een roode damp ontwikkelde. Eerst later vond men, dat het met kali verhit aniline en anthranilzuur gaf. De onderzoekingen van Kékule, in 1858, stelden Bayer in staat zoowel de samenstelling als de synthese van de kleurstof te vinden.

De eerste synthese was echter van zuiver wetenschappelijk belang; op de indigo-teelt had zij niet den minsten invloed. In 1880 slaagde Bayer er in, om de phenylpropiolzuur-synthese te vinden, die met recht een der schoonste overwinningen in de kleurstoftechniek genoemd wordt, omdat de verfstof langs een eenvoudigen weg op de vezel zelf synthetisch werd gevormd.

Van dien tijd begonnen de planters onrustig te worden en trachtte men de productiekosten te verminderen. Voorloopig bleef de natuurlijke indigo overwinnaar omdat de kunstmatige te duur was en te omslachtige behandeling der stoffen vorderde. Nagaande de verschillende pogingen, sedert in deze richting aangewend, komt spr. eindelijk bij de onderzoekingen van Hoogewerff en Van Dorp, over de inwerking van halogenen op zuur-amiden, welke den langgezochten weg aanwezen. Uitvoerig schetst spr. de moeilijkheden, welke moesten worden overwonnen, eer de oplossing van het geheele probleem was gevonden en eer in den handel het indigo-rein kon worden gebracht tegen een prijs, waartegen de natuurlijke indigo niet meer kon concurreren. Hoewel spr. slechts met enkele trekken de geschiedenis der indigo-bereiding heeft kunnen schetsen, blijkt daaruit toch voldoende, hoe de verschillende afdelingen der chemie, als de draden van een groot tapijt dooreen zijn geweven. Elke overwinning op chemisch-technisch gebied versterkt het besef, dat de beide groote afdelingen der chemie niet meer zonder elkanders steun kunnen voortbestaan. Uit de indigo-synthese blijkt vooral, hoe het zuiver wetenschappelijk onderzoek aanleiding kan geven tot een geweldige omwenteling op maatschappelijk gebied.

En rijst, wanneer wij zien, hoe aan de eene zijde der wereld de voorraadschuren zich vullen ten koste van den welstand van geheele landstreken elders, onwillekeurig de

vraag, of wij deze apotheose van menscheijk vernuft en doorzettingsvermogen wel als een grooten vooruitgang mogen beschouwen, dan zij men gerust: dezelfde scherpzinnigheid, die de indigo-plantages waardeloos maakt, zal ze herscheppen in tuinen, waar een ander, nuttiger gewas gekweekt zal worden; de vruchtbare grond blijft en ook de warmte der zon. Een leerrijk voorbeeld ten dezen is de geschiedenis der kunstmatige krapkleurstof; de velden waarop vroeger de wortel geteeld werd, die de roode kleurstof gaf, leveren nu beetwortelen en aardappelen. Het weelde-artikel is verdrongen door een voedingsmiddel en aldus gaf de eene vooruitgang den anderen een stoot.

Na stil te hebben gestaan bij het betrekkelijk nog duistere proces der binding van vezel- en kleurstof, betoogt spr. eindelijk, dat de chemische techniek en de zuivere wetenschap één groot gebied vormen. De éénling werkt, omdat het werken hem lief is, waar van zijn werktafel vallende zaden, die ontkiemen en tot krachtige planten groeien, weer vruchten strekken tot heil der menscheid.

Spr. besluit met de gebruikelijke toespraken tot zijn gehoor, daarbij inzonderheid dank zeggende aan prof. dr. Hoogewerff, van wien hij vóór 23 jaren het eerste chemisch onderwijs mocht ontvangen op de H. B. S. te Rotterdam en wiens opvolger hij wordt.

(N. R. Ct.)

Brief uit San Francisco.

Een stad, een reuzenstad, waar energie op de straat ligt, waar huizen, en wát voor huizen uit den grond verrijzen, waar in de achterbuurten Japanners angstig rondwalen en levensverzekering-maatschappijen bij den dag worden opgericht, waar men in café's nieuwe steels voor de Hollanders zit uit te vinden en men in de parken duels houdt à la Frisco, d. w. z. met aardschokken, en waar ik Henri de Vries vond, enfin in één woord 't neusje van den zalm voor wat overdreven Amerikaansch is.

Ik liep op straat om een betrekking te zoeken, toen mijn oog bleef rusten op een klein min gebouwtje, dat daar stond tusschen reuzenhuizen en dat tot opschrift droeg: „de Jonge Jan”. Wel duivelsch, dacht ik, waar kan ik dien naam eerder gehoord hebben, maar 't feit alleen al, dat een huis in de far West een Hollandsch opschrift droeg, stelde me gerust.

Ik had geen betrekking, mijn laatste dollar was op, ik belde aan, ik werd opengedaan en zie ik bevond me in 't meest mogelijk burgerlijk Hollandsche interieur wat men zich denken kan. Een ouwe vrouw vroeg me in 't Hollandsch, wat ik hebben wou, en toen ik vroeg, wie de eigenaar was van dit zoo eigenaardige huis, antwoordde ze me, dat 't de koning der acrobaat-tooneelspelers was: Henri de Vries.

Flits, flits, vlogen me gedachten door 't hoofd: Heyermans, De Vries, Falkland, Amerika, DOLLARS. Gelukkiger kon ik 't niet getroffen hebben. Hier was de man, die mij helpen kon.

Ik vroeg aan de oude vrouw, of mijnheer thuis was, waarop zij niet antwoordde, doch me een deur indwade en zeide: „Ga hier nou maar eventjes zitten, hij zal zoo wel komme”, waarop ik me omdraaide en hém voor me zag.

„Please take a seat” zeide hij, waarop ik opmerkte dat ik óók Hollandsch sprak. En toen hij eenmaal over me zat, mij een fijne sigaret had geoffreerd plus een whisky, voelde ik me geheel thuis, ik had geen woord te zeggen, hij ratelde maar door.

„Holland, knollig land, niet dát!” hierbij de bekende beweging met de vingers, maar hier is 't wat anders: ze geven me hier alles voor mijn kunst wat ik hebben wil, maar ze eischen dan ook wel wat van je.

Dat gewone spelen heeft me toch al vermoeid en nu zullen ze 't op alle mogelijke andere manieren zien, vandaar dat huis, waar U nu op Uw gemak in zit.

Speciaal gebouwd voor overmorgen, dan geven we groote voorstelling, dan wordt de brand in de Jonge Jan in natura gegeven, en ontvlucht ik als alle personen tegelijk het brandend huis, terwijl duizenden 5-dollarplaatsen aan de overzijde zijn bezet.

Ziet U, U begrijpt, dat ik niet stapel ben, om dan van die vertooningen te geven. Als je geen cent in je zak hebt dan gaat dat nog, maar ik heb goede zaken gemaakt. 't Publiek bleef in de meening dat ik 't nog altijd was. Allemaal tegelijk, maar U begrijpt toch wel, dat ik er dat niet meer voor over heb.

U beweerde daarnet, dat U vroeger zoiets aan liefhebberij-tooneel heeft gedaan, enfin als U wilt kunt U 't probeeren; de veldwachter is juist gisteren ziek geworden. U kunt dan die rol wel spelen, een beetje barsch, verder niet veel aan.

En die avond trad ik met mijn nieuwe kornuiten op. Henri zat achter de coulissen panje met oesters te verorberen. 't Liep zoo mooi, dat terwijl de één de deur uitging, de ander er weer in kwam, en die goede toeschouwers denken nog altijd dat die twee personen Henri de Vries is.

We moeten natuurlijk ons mond houden, maar we worden er goed voor betaald en ik denk er sterk over, de eerste maanden deze nieuwe betrekking te houden.

Tot zoover. Een volgende keer wat anders.

BLADVULLING.

GROENENRACE LAGA 1907.

Laga in feestdos,
't Bestuur verdomd chique,
De senaat met hun lintjes,
Schreeuwend publiek.
Vuilroode hemden,
Broekjes heel kort,
Harige kuiten,
Geestdrift voor sport.
Zwaaiende riemen,
Water dat spat,
Kantelende sloepen,
Een gratis bad.
Zwemmende groenen,
Een boot zonder punt,
Een dronken bemanning,
Bier erg verdund.
Dobberende flesschen,
Beenen met bloed,
Zwoegende menschen,
Een drijvende hoed.
Een giek met oudjes,
Door port vol vuur,
Een dronken kadjang,
Ligt aan het stuur.
Krakende planken,
Een zinkende schuit,
Tot slot een optocht;

De pret is uit.

L. B.

BERICHTEN EN MEDEDEELINGEN.

D. S. C.

VRIJE STUDIE.

Bestuurscandidaten:

C. S. Vlieland Hein,	President.
J. B. A. Kessler,	Secretaris.
H. A. A. Collot d'Escury,	Thesaurier.
H. A. W. Klinkhamer,	Commissarissen.
B. van Exter,	

—o—

DEBATING-CLUB.

Bestuurscandidaten:

F. A. Vening Meinesz,	President.
J. A. Royer,	Secr.-penningm.
J. H. A. W. van Heerdt tot Eversberg,	Vice-president.

SOCIETEIT PHOENIX.

Bestuurscandidaten:

G. J. Braat,	Bibliothecaris.
W. J. H. van Limburg Stirum,	Commissaris.

Door de heeren Ente c. s., is voor de laatste plaats als tegen-candidaat gesteld: de heer L. J. Polderman.

—o—

MASKERADE-COMMISSIE.

Candidaat gesteld door den Senaat voor drie leden der Maskerade-Commissie:

J. B. Brouwer.
W. C. Q. van den Brandeler.
W. H. van Leeuwen.

De bekende Fritz Reuter recitator, Max Kuntze uit Mecklenburg zal binnenkort in ons land eenige voordracht-avonden houden. Max Kuntze een oer-Mecklenburger, neef van Fritz Reuter, die door zijne gelijkenis aan den schrijver doet denken, verstaat de kunst meesterlijk de stem en het geluid van de personen en dieren die in de stukken voorkomen te karakteriseeren.

Met belangstelling wordt deze interessante avond te gemoet gezien.

Het arrangeeren dezer avonden is opgedragen aan het Concert- en Theater-Bureau M. J. de Haan, Den Haag.

—o—

Voor het toelatings-examen aan 't Eidgenössch-Polytechnicum te Zürich zijn geslaagd de heeren C. C. Mauve en W. C. Dubourcq.

Studiebelangen.

De Centrale Commissie heeft tot haren president benoemd den heer F. A. Vening Meinesz.

Handleidingen-Vereeniging.

Evenals de vorige cursus zullen ook nu door de Handleidingen Vereeniging collegebladen uitgegeven worden, welke door Prof. Linsenmann bewerkt zijn naar zijn 3e-jars college Toegepaste Mechanica. Men teekent in bij Waltman, en ontvangt iedere week het in de voorafgaande behandelde.

A G E N D A.

DEN HAAG.

Vrijdag 25 Oct. Ned. Tooneel: „Leugenaars”; 8 uur.

Dierentuin. Residentie-Tooneelgezelschap: „Mededingers”; 8 uur.

Zaterdag 26 Oct. Fransche Opera: „Louise”; 8 uur.

Diligentia: Fritz Reuter-avond van Max Kuntze; 8 uur.

Zondag 27 Oct. Dierentuin. Matinée van de Fransche Opera; 2 uur.

Diligentia: Matinée van Georg Shapiro en Andrine Savelli; 2 uur.

Wielersbaan: Wedstrijden; 1 uur.

ROTTERDAM.

Vrijdag 25 Oct. Grootte Schouwburg: „De tweede Vrouw; Diabolo”; 8 uur.

Tivoli-Schouwburg. Vereenigde Rotterd. Tooneelisten: „Twee Weezen”; 8 uur.

Zaterdag 26 Oct. Tivoli-Schouwburg. Ned. Tooneel: „Domheidsmacht”; 8 uur.